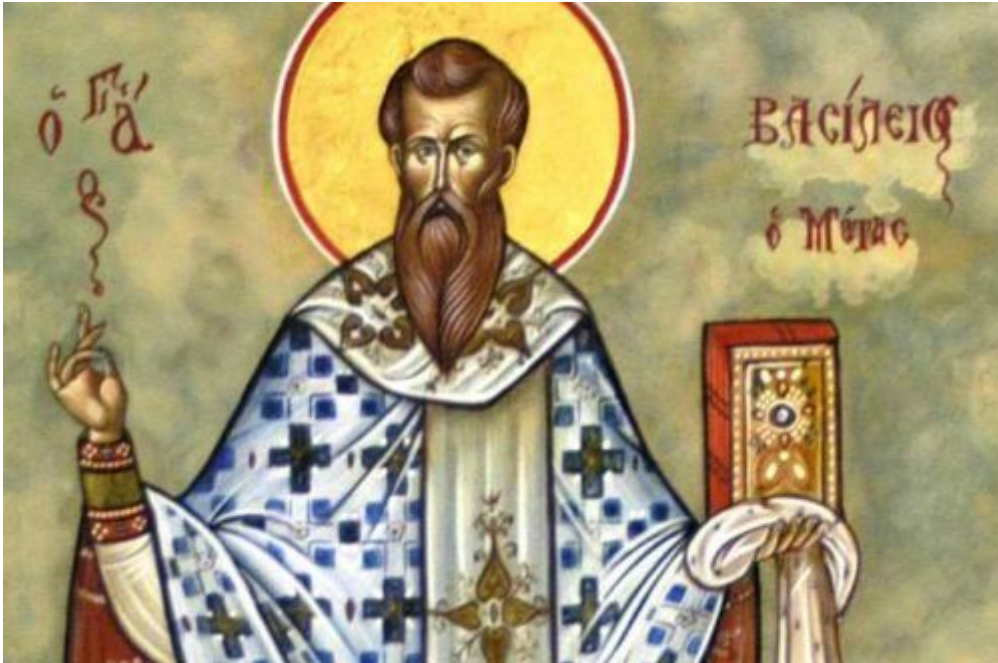

“Το σώμα αποτελεί το εργαλείο με το οποίο ο άνθρωπος θα διάγει μια ενάρετη ζωή”

/ [Γνώμες](#)

Νικόλαος Γιόφτσιος, Θεολόγος

Ο Μέγας Βασίλειος με τη σειρά του αναφέρει ότι ο άνθρωπος είναι ένα ον το οποίο προέκυψε από την σύνθεση της ψυχής και του σώματος. Τα δυο αυτά χαρακτηριστικά δεν έρχονται σε αντίθεση μεταξύ τους αλλά το ένα φροντίζει το άλλο, από τη δημιουργία τους. Όπως και ο Απόστολος Παύλος έτσι και ο Μέγας Βασίλειος παραλληλίζει τους πιστούς με αθλητές. Πρόκειται για έναν εκκλησιαστικό πατέρα που έζησε κατά τα πρώτα βυζαντινά χρόνια, όπου οι αγώνες αρχαιοελληνικού χαρακτήρα συνέχιζαν να πραγματοποιούνται. Την εποχή του ιεράρχη οι αγώνες αποτελούσαν μόνο κοινωνικές δραστηριότητες ψυχαγωγικού χαρακτήρα και δεν είχαν καθόλου θρησκευτική χροιά. Ήταν φυσικό επομένως ο Μέγας Βασίλειος επηρεασμένος από τα αθλητικά και αγωνιστικά γεγονότα της εποχής του να χρησιμοποιήσει αθλητικές ορολογίες για να διατυπώσει τη διδασκαλία του (Κάσσαρης, 2008).

Παρομοίασε την ενάρετη χριστιανική ζωή με τον αθλητισμό και το διαρκή αγώνα για να επισημάνει το δύσκολο δρόμο που πρέπει να διανύσει ο πιστός για να κερδίσει τη σωτηρία του καθώς και το σωματικό και πνευματικό σθένος που

απαιτείται από τους πιστούς. Ο άνθρωπος πρέπει να τηρεί πιστά τις αρχές της ευσέβειας, οι οποίες στην ουσία αποτελούν μια ευκαιρία κοπιαστικής άσκησης «Ου γαρ πρόφασιν αργίας ουδέ αποφυγήν πόνου τον της ευσεβείας σκοπόν ηγείσθαι χρή, αλλά υπόθεσιν άθλήσεως και πόνων περισσοτέρων» (Μ. Βασιλείου έργα 8,1973).

Επίσης, χαρακτηρίζει τους ασελγείς ανθρώπους ως τα άτομα εκείνα που έχουν τέτοια ψυχική διάθεση που δεν τους επιτρέπει να υπομείνουν τον πόνο της άθλησης, «ως είναι την ασέλγειαν διάθεσιν ψυχής μη έχουσαν ή μη φέρουσαν άλγος αθλητικόν» (Μ Βασιλείου έργα 9, 1973). Ο χριστιανός καλείται να ανταπεξέλθει σε έναν πνευματικό αγώνα που έχει στόχο τη μεγαλύτερη αρετή. Ο Μ. Βασίλειος ενθαρρύνει τους πιστούς να ακολουθούν πιστά τα παραδείγματα πιστών που ασκήθηκαν πριν από αυτούς στο χαρακτήρα και να αγωνίζονται να φτάσουν σε μεγαλύτερες αρετές αλλά ταυτόχρονα να μην αδιαφορούν για τις μικρότερες «Προς την μίμησιν σπεύδε των προασκησάντων εν τοις ήθεσι και μη ρκδέχου διδάσκεσθαι έκαστον. Ταις μείζοσι των αρετών επεκτείνεσθαι αγωνίζου και των ελαττόνων μη αμελείν» (Μ Βασιλείου έργα 8, 1973).

Ο Μ. Βασίλειος τόνισε την πνευματική ανωτερότητα και αφοσίωση των ασκητών σε σχέση με τους κοσμικούς ανθρώπους. Δεν θεωρεί τους κοσμικούς, αγωνιστές γιατί οι αγώνες τους μειονεκτούν έναντι αυτών των ασκητών «Πώς ον αν καί αγωνιστής ό βιοτικός νομισθείη προς τον ασκητήν κρινόμενος;». Οι ασκητές προσπαθούν να εξουσιάσουν όλες τις σωματικές τους ηδονές σε αντίθεση με τους κοσμικούς που επιδίδονται αχόρταγες ηδονές (Ασκητικά διατάξεις, ζ).

Η διδασκαλία του Μεγάλου Βασιλείου ταυτίζεται μ' αυτή του Απόστολου Παύλου σε πολλά σημεία γιατί και οι δυο σέβονται τη σάρκα η οποία θεωρείται ναός του Θεού. Το σώμα αποτελεί το εργαλείο με το οποίο ο άνθρωπος θα διάγει μια ενάρετη ζωή, σύμφωνη με τις χριστιανικές αρχές. Η ζωή αυτή θα αποτελεί έναν διαρκή αγώνα, ο οποίος κατά την ημέρα της κρίσης θα αποτελέσει και το κριτήριο για τη σωτηρία της ανθρώπινης ψυχής. Για το Μέγα Βασίλειο αυτό που εμποδίζει τον πνευματικό αγώνα είναι τα σωματικά πάθη τα οποία προτρέπουν τους ανθρώπους σε αμαρτωλές πράξεις. Οι σωματικοί πειρασμοί προκαλούν την εμμονή του ανθρώπου με τα υλικά πράγματα και τον αποσπούν από τις πνευματικές του αναζητήσεις. Ωστόσο, ο ιεράρχης δεν καταδικάζει το σώμα (Κάσσαρης, 2008).

Για τα σωματικά πάθη μιλάει και ο Άγιος Μάρκος ο ασκητής. Τονίζει ότι αυτός ο οποίος επιθυμεί να αγωνιστεί για την καταπολέμηση των παθών της ψυχής πρέπει να γνωρίζει ότι χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια και επιμονή. Πρέπει να είναι σε εγρήγορση για να αντιμετωπίσει τους πειρασμούς και τις πονηρές σκέψεις κατά τη διάρκεια του πνευματικού του αγώνα. Ο άγιος Μάρκος επισημαίνει ότι κανείς δεν

αποκτά την σωματική αρετή χωρίς να νιώσει θλίψη και να περάσει κακουχίες. Χαρακτηριστικά αναφέρει ότι όσοι προσεύχονται και συγχωρούν όσους τους αδικούν, ταυτόχρονα νικούν τους δαίμονες. Όσοι όμως επιτίθενται σ' αυτούς που τους αδικούν τότε κυριεύεται από το κακό (Φλωρόφσκυ, 1993).

Τέλος επισημαίνει ότι εύκολα μπορεί ο πιστός να παγιδευτεί από τα πάθη του και χωρίς μάλιστα να το αντιληφθεί. Ο άνθρωπος πρέπει να γνωρίζει από πού έρχονται τα πάθη και να τα αντιμετωπίζει. Όταν ο διάβολος βρει τον άνθρωπο σε ευάλωτη κατάσταση και να ασχολείται και να μεριμνά πολύ για το σώμα του, του κλέβει την ευκαιρία να για τη σωτηρία του (Φιλοκαλία, 6.3).